

117

ZÁKON

ze dne 29. dubna 1994,

kterým se mění a doplňuje zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, doplňuje zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění zákona č. 331/1993 Sb., a zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání, ve znění zákona č. 122/1993 Sb., a mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění zákona č. 468/1991 Sb., zákona č. 68/1993 Sb. a zákona č. 189/1993 Sb., se mění a doplňuje takto:

1. V § 1 odst. 1 se za slovo „orgánů“ vkládají slova „vyšších územních samosprávných celků a orgánů“ a na konec se připojuje věta, která včetně poznámky pod čarou č. 1a) zní: „Zvláštní zákony stanoví, ve kterých případech je výkon tohoto práva omezen.^{1a)}“

^{1a)} Např. zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 361/1992 Sb.), zákon ČNR č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ve znění zákona ČNR č. 26/1993 Sb., zákon ČNR č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky.“

2. § 2 odst. 1 zní:

„(1) Strany a hnutí podléhají registraci podle tohoto zákona.“

3. § 2 odst. 2 zní:

„(2) Členem strany a hnutí mohou být pouze fyzické osoby.“

4. § 2 odst. 3 zní:

„(3) Členem strany a hnutí může být občan starší 18 let, může být však členem pouze jedné strany nebo hnutí.“

5. Uvozovací věta § 4 zní: „Vznikat a vyvíjet činnost nemohou strany a hnutí,“.

6. V § 5 se vypouští odstavce 3.

7. V § 5 se odstavec 4 označuje jako odstavec 3. Jeho věta druhá včetně poznámky pod čarou č. 2) zní: „Zakládat a organizovat činnost stran a hnutí na pracovištích nebo v případech stanovených zvláštními zákony²⁾ je nepřípustné.“

²⁾ Např. § 2b zákona č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 361/1992 Sb.).“

8. V § 6 odst. 2 se za slovo „podává“ vkládají slova „nejméně tříčlenný“.

9. § 6 odst. 2 písm. b) body 4, 5, 6 a 7 znějí:

„4. práva a povinnosti členů,

5. ustanovení o organizačních jednotkách, pokud budou zřízeny, zejména vymezení rozsahu, v němž mohou ve prospěch strany majetek nabývat, hospodařit a nakládat s ním, popřípadě nabývat jiná majetková práva, a rozsahu, v němž mohou jednat a zavazovat se jménem strany,

6. orgány včetně orgánů statutárních, rozhodčích a revizních, způsob jejich ustavení a vymezení jejich oprávnění,

7. způsob, jakým statutární orgány jednají a podepisují, zda a v jakém rozsahu mohou činit právní úkony jménem strany a hnutí i jiní členové či pracovníci,“.

10. § 6 odst. 5 zní:

„(5) Pokud stanovy neurčují něco jiného, jedná jménem strany a hnutí až do ustavení orgánů uvedených v odstavci 2 písm. b) bodu 6 přípravný výbor. Orgány strany a hnutí musí být ustaveny nejpozději do 6 měsíců od vzniku strany a hnutí. Nejsou-li orgány v této lhůtě ustaveny, dá Ministerstvo vnitra (dále jen „ministerstvo“) podnět k návrhu na pozastavení činnosti strany a hnutí (§ 14).“

11. V § 7 odst. 1 se slova „Ministerstvu vnitra (dále jen „ministerstvo“)“ nahrazují slovem „ministerstvu“.

12. V § 7 odst. 5 se vypouští věta druhá.

13. V § 8 odst. 1 se za slova „§ 1 až 5“ vkládají slova „a § 6 odst. 3 a 4“.

14. V § 8 odst. 5 věta první včetně poznámky pod čarou č. 2a) zní: „Přípravný výbor může do 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí o odmítnutí registrace podat u příslušného soudu opravný prostředek.“^{2a)}

^{2a)} § 250m občanského soudního řádu.“.

15. § 9 zní:

„§ 9

Vznik strany a hnutí, jejich název, zkratku a sídlo oznámí ministerstvo do 7 dnů ode dne registrace Českému statistickému úřadu. Evidenci stran a hnutí vede ministerstvo.“.

16. Namísto zrušeného § 10 se zařazuje nový § 10, který zní:

„§ 10

Strana a hnutí jsou povinny oznámit písemně ministerstvu údaje týkající se jména, příjmení a trvalého pobytu osob, které jsou statutárním orgánem strany a hnutí nebo jeho členy, do 15 dnů ode dne ustavení nebo změny statutárního orgánu. Oznámení musí být doloženo usnesením orgánu strany a hnutí, který je podle stanov oprávněn v této věci rozhodovat; obdobně se doloží i ostatní podání týkající se údajů vedených v evidenci ministerstva (§ 11 a 12).“.

17. § 11 odst. 2 zní:

„(2) Ustanovení § 7 a 8 platí pro změnu stanov obdobně.“.

18. V § 13 odst. 6 se na konci první věty připojují slova: „nebo jestliže i po uplynutí lhůty stanovené v rozhodnutí soudu o pozastavení činnosti strany nebo hnutí trvají skutečnosti, pro které byla jejich činnost pozastavena.“.

19. § 14 odst. 1 zní:

„(1) Činnost strany a hnutí může být rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže jejich činnost je v rozporu s § 1 až 5, § 6 odst. 5 a § 17 až 19 nebo se stanovami.“.

20. § 14 odst. 2 zní:

„(2) Při pozastavení činnosti mohou strana a hnutí činit pouze úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku. Trvají-li i nadále skutečnosti, pro které byla činnost strany pozastavena, podají orgány uvedené v § 15 tohoto zákona návrh na rozpuštění strany.“.

21. V § 14 se doplňuje nový odstavec 3, který zní:

„(3) Dojde-li ve stanovené lhůtě k odstranění stavu, který byl důvodem pro pozastavení činnosti strany a hnutí, rozhoduje o znovuoobnovení jejich činnosti na základě návrhu strany a hnutí soud, s výjimkou znovuoobnovení činnosti pozastavené z důvodů uvedených v § 6 odst. 5 a § 18 odst. 1 a 4, kdy se činnost strany a hnutí považuje za řádně obnovenou dnem, kterým byla stanovená povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem.“.

22. § 15 zní:

„§ 15

(1) O rozpuštění strany a hnutí [§ 13 odst. 1 písm. b)], pozastavení činnosti strany a hnutí (§ 14 odst. 1) a o znovuoobnovení jejich činnosti (§ 14 odst. 3) rozhoduje Nejvyšší soud. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky.

(2) Pozastavit činnost strany a hnutí nebo je rozpustit nelze v době ode dne vyhlášení celostátních voleb do Poslanecké sněmovny, Šenátu, zastupitelstev měst a obcí a zastupitelstev vyšších územních samosprávných celků do desátého dne po posledním dni těchto voleb. To neplatí, jestliže je činnost strany a hnutí v rozporu s § 4.“.

23. Za § 16 se vkládá nový § 16a, který zní:

„§ 16a

Soudní ochrana

(1) Dotýká-li se rozhodnutí orgánu strany a hnutí skutečností vyznačovaných v evidenci ministerstva (§ 10 až 12), může člen této strany a hnutí do 6 měsíců od přijetí takového rozhodnutí požádat okresní soud o jeho přezkoumání, považuje-li je za nezákonné nebo odporující stanovám.

(2) Nejde-li o zrušení strany a hnutí, lze návrh na přezkoumání podle odstavce 1 podat, jen pokud rozhodčí orgán strany a hnutí nevyhověl žádosti člena o zjednání nápravy anebo o ní nerozhodl do 30 dnů ode dne jejího podání.

(3) Soud v řízení postupuje podle § 246a, § 246b odst. 2 a § 246c a podle hlavy druhé části páté občanského soudního řádu.

(4) Opis pravomocného rozhodnutí soudu podle odstavce 1 zašle soud ministerstvu.“.

24. § 17 odst. 2, 3 a 4 včetně poznámky pod čarou č. 3) znějí:

„(2) Strana a hnutí nesmějí vlastním jménem provozovat podnikatelskou činnost a nesmějí založit právnickou osobu, která podnikatelskou činnost provozuje, ani se účastnit jako společníci nebo členové takové právnické osoby.

(3) Příjmem strany a hnutí mohou být

- a) příspěvek ze státního rozpočtu České republiky na úhradu volebních nákladů,
- b) příspěvek ze státního rozpočtu České republiky na činnost (dále jen „příspěvek na činnost“),
- c) příspěvky z rozpočtů vyšších územních samosprávných celků a obcí, stanoví-li tak zákon,
- d) příspěvky vlastních členů,
- e) dary,
- f) příjmy z pronájmu movitého a nemovitého majetku,

- g) úroky z vkladů,
- h) příjmy z prodeje movitého a nemovitého majetku,
- i) příjmy z pořádání loterií, tombol, kulturních, společenských, sportovních, rekreačních, vzdělávacích a politických akcí,
- j) půjčky a úvěry.

(4) Strana a hnutí vedou účetnictví podle zvláštního zákona.³⁾ Účetní evidenci o hospodaření s příspěvkem ze státního rozpočtu České republiky (dále jen „státní příspěvek“) vede strana a hnutí odděleně.

³⁾ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.“.

25. § 18 včetně poznámky pod čarou č. 4) zní:

„§ 18

(1) Strana a hnutí jsou povinny předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně a Nejvyššímu kontrolnímu úřadu výroční finanční zprávu, která zahrnuje

- a) roční účetní výkazy podle zvláštních předpisů,⁴⁾
- b) zprávu auditora o ověření roční účetní závěrky,
- c) přehled o celkových příjmech v členění podle § 17 odst. 3,
- d) přehled o výši darů a dárcích; pokud hodnota daru nebo součet hodnot darů jednoho dárce za jeden rok přesahuje 100 000 Kč, uvede se u fyzické osoby jméno, příjmení, bydliště a rodné číslo dárce, u právnické osoby její název, adresa sídla a identifikační číslo.

(2) Zjistí-li Nejvyšší kontrolní úřad, že ve stanovené lhůtě nebyla výroční finanční zpráva předložena nebo že byla neúplná nebo obsahovala nepravdivé údaje, sdělí to neprodleně Poslanecké sněmovně. Po tomto sdělení je předložena výroční finanční zpráva veřejná.

(3) Stranu a hnutí, které ve stanovené lhůtě výroční finanční zprávu nepředložily, popřípadě byla-li předložena výroční finanční zpráva neúplná nebo obsahovala nepravdivé údaje, Nejvyšší kontrolní úřad současně se sdělením podle odstavce 2 vyzve k odstranění nedostatků; strana a hnutí jsou tak povinny učinit do 10 dnů od doručení této výzvy, popřípadě ve lhůtě prodloužené se souhlasem Nejvyššího kontrolního úřadu.

(4) Povinnost stanovená v odstavcích 1 a 3 se považuje za splněnou, uzná-li to Nejvyšší kontrolní úřad. Ten o odstranění nedostatků podá neprodleně zprávu Poslanecké sněmovně, prezidentu republiky a vládě. Pokud nedostatky nebyly odstraněny ve lhůtě zákonem stanovené ani ve lhůtě se souhlasem Nejvyššího kontrolního úřadu prodloužené, je Nejvyšší kontrolní úřad povinen to bez dalšího prodloužení sdělit Po-

slanecké sněmovně, prezidentu republiky a vládě; toto sdělení je podnětem k návrhu podle § 15.

(5) Poslanecká sněmovna nebo její orgán, který k tomu Poslanecká sněmovna zmocní, může dát Nejvyššímu kontrolnímu úřadu podnět k přezkoumání, zda výroční finanční zpráva strany a hnutí, kterým byly vyplaceny státní příspěvky, je v souladu s § 17 až 19 zákona, a to i tehdy, vzniknou-li pochybnosti o tom dodatečně.

⁴⁾ Např. zákon č. 563/1991 Sb.“.

26. § 20 zní:

„§ 20

(1) Strana a hnutí mají nárok na státní příspěvek za podmínek stanovených zákonem.

(2) Příspěvek na činnost zahrnuje stálý příspěvek a příspěvek na mandát.

(3) Nárok na stálý příspěvek nebo na příspěvek na mandát vzniká straně a hnutí, které předložily ve stanovené lhůtě (§ 18 odst. 1) výroční finanční zprávu.

(4) Nárok na stálý příspěvek vzniká straně a hnutí, které získaly ve volbách do Poslanecké sněmovny nejméně 3 % hlasů.

(5) Nárok na příspěvek na mandát vzniká, jestliže byl zvolen alespoň jeden poslanec nebo senátor na kandidátní listině strany a hnutí nebo byl zvolen za stranu a hnutí na kandidátní listině koalice ve volbách do Poslanecké sněmovny a do Senátu.

(6) Stálý příspěvek činí ročně 3 000 000 Kč pro stranu a hnutí, které získaly v posledních volbách do Poslanecké sněmovny 3 % hlasů. Za každých dalších i započatých 0,1 % hlasů obdrží strana a hnutí ročně 100 000 Kč. Obdrží-li strana a hnutí více než 5 % hlasů, příspěvek se dále nezvyšuje.

(7) Příspěvek na mandát činí ročně 500 000 Kč na jeden mandát.

(8) Příspěvek na mandát náleží po celé volební období jen straně a hnutí, na jejichž kandidátní listině byl poslanec nebo senátor zvolen. Jestliže byl poslanec nebo senátor zvolen na kandidátní listině koalice, náleží příspěvek na mandát po celé volební období jen straně a hnutí, za které byl na kandidátní listině koalice uveden.

(9) Pro zjištění nároku na stálý příspěvek a stanovení jeho výše u strany a hnutí, které jsou členy koalice, je rozhodující dohoda o podílu členů koalice na volebním výsledku. Není-li taková dohoda uzavřena, nebo není-li ve stanovené lhůtě doručena Ministerstvu financí, dělí se volební výsledek rovným dílem. Ustanovení odstavce 3 zůstává nedotčeno. Strana a hnutí doručí Ministerstvu financí dohodu o podílu členů koalice do posledního dne lhůty pro registraci kandidátních listin.

(10) Byla-li předložena výroční finanční zpráva neúplná nebo nepravdivá, výplata příspěvku na činnost se pozastavuje až do odstranění vady (§ 18 odst. 4). Výplata příspěvku na činnost se rovněž pozastaví, byl-li podán Nejvyššímu soudu návrh podle § 15; výplata se obnoví i zpětně, nabude-li právní moci rozhodnutí, kterým byl zamítnut návrh na rozpuštění nebo pozastavení činnosti strany nebo hnutí. Výplata příspěvku na činnost se obnoví i zpětně za období, kdy byla pozastavena, jestliže strana a hnutí odstranily nedostatek spočívající v neúplnosti nebo nepravdivosti výroční finanční zprávy (§ 18 odst. 4).

(11) V roce konání voleb do Poslanecké sněmovny a do Senátu se propočítává roční příspěvek na činnost za každé volební období zvlášť. Straně a hnutí náleží měsíčně jedna dvanáctina propočteného ročního příspěvku na činnost. V měsíci konání voleb obdrží strana a hnutí příspěvek propočtený z výsledků voleb toho volebního období, jehož výše bude pro stranu a hnutí výhodnější.“

27. Za § 20 se vkládá nový § 20a, který zní:

„§ 20a

(1) Příspěvek na činnost vyplácí Ministerstvo financí na žádost strany a hnutí po celé volební období každoročně ve dvou pololetních splátkách pozadu. Splátka za první pololetí se vyplácí každoročně do 30. června a za druhé pololetí každoročně do 1. prosince. Žádost se podává na každou splátku zvlášť.

(2) Jestliže se dohody podle § 20 odst. 9 doručené Ministerstvu financí navzájem liší a vznikne-li straně a hnutí nárok na stálý příspěvek, Ministerstvo financí výplatu stálého příspěvku všem členům koalice pozastaví. Výplata příspěvku na činnost se obnoví i zpětně po odstranění rozporu nebo po pravomocném rozhodnutí soudu (§ 20 odst. 10).

(3) Ministerstvo financí upraví výši další splátky příspěvku na činnost, jestliže se v průběhu roku změnil stav rozhodný pro výpočet výše příspěvku.“

28. § 21b se vypouští.

Čl. II

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění zákona č. 36/1967 Sb., zákona č. 158/1969 Sb., zákona č. 49/1973 Sb., zákona č. 20/1975 Sb., zákona č. 133/1982 Sb., zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 328/1991 Sb., zákona č. 519/1991 Sb., zákona č. 263/1992 Sb., zákona České národní rady č. 24/1993 Sb. a zákona č. 171/1993 Sb., se mění a doplňuje takto:

1. § 9 se doplňuje odstavcem 5, který zní:

„(5) Nejvyšší soud rozhoduje jako soud prvního stupně, stanoví-li tak zvláštní předpis.“

2. V § 120 odst. 2 se slova „obchodního rejstříku“ nahrazují slovy „obchodního rejstříku, v řízení

o zrušení politické strany nebo politického hnutí, pozastavení a znovuoobnovení jejich činnosti a“.

3. Za § 200h se vkládá nový § 200i, který včetně nadpisu zní:

„§ 200i

Řízení o zrušení politické strany nebo politického hnutí, pozastavení a znovuoobnovení jejich činnosti

Soud rozhoduje bez jednání usnesením. Opravné prostředky proti rozhodnutí nejsou přípustné.“

Čl. III

Zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění zákona č. 331/1993 Sb., se doplňuje takto:

V § 3 se připojuje nový odstavec 4, který včetně poznámky pod čarou č. 1a) zní:

„(4) Hospodaření politické strany a politického hnutí s příspěvky ze státního rozpočtu České republiky je pro účely tohoto zákona hospodařením se státním majetkem. Úřad přitom postupuje podle zvláštního zákona.^{1a)}

^{1a)} Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů.“

Čl. IV

Zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání, ve znění zákona č. 122/1993 Sb., se doplňuje takto:

V § 2 se vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Jestliže jsou v úpadku politická strana a politické hnutí, nelze zahájit konkurz nebo vyrovnání v době ode dne vyhlášení celostátních voleb do Poslanecké sněmovny, Senátu, zastupitelstev měst a obcí a zastupitelstev vyšších územních samosprávných celků do desátého dne po posledním dni těchto voleb.“

Čl. V

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, se mění takto:

V části druhé v § 9 odst. 1 písm. d) se vypouštějí slova „politické strany a politická hnutí“.

Čl. VI

(1) Strany a hnutí registrované ministerstvem, jejichž stanovy neodpovídají ustanovení tohoto zákona, uvedou své stanovy do souladu s tímto zákonem do 9 měsíců ode dne jeho účinnosti a předloží je v této lhůtě ministerstvu. Pokud tak neučiní, dá ministerstvo podnět k návrhu na pozastavení jejich činnosti.

(2) Organizační jednotky strany a hnutí podle

dosavadního zákona se považují za organizační jednotky podle tohoto zákona a jejich majetková a jiná práva a povinnosti přecházejí dnem účinnosti zákona na příslušnou stranu.

(3) Strana a hnutí, které se účastní jako člen nebo společník v právnické osobě, která provozuje podnikatelskou činnost podle dosavadních předpisů, ukončí tuto účast do 30. června 1995. Podíl na zisku z podnikání těchto právnických osob podle dosavadních předpisů mohou strana a hnutí použít jen k naplnění svých programových cílů uvedených ve stanovách, přičemž jej nesmějí rozdělit mezi své současné ani bývalé členy.

(4) Od účinnosti tohoto zákona do posledního dne voleb do Poslanecké sněmovny následujících po účinnosti tohoto zákona náleží stranám a hnutím každoročně stálý příspěvek a příspěvek na mandát v Poslanecké sněmovně podle přílohy tohoto zákona.

(5) V roce 1994 náleží straně a hnutí kromě státních příspěvků vyplacených podle dosavadních předpisů jedna polovina částky podle odstavce 4. Příspěvek vyplatí Ministerstvo financí na žádost strany a hnutí do 30. září 1994.

(6) Příspěvek na mandát v Senátu náleží straně a hnutí od posledního dne voleb do Senátu následujících po účinnosti tohoto zákona.

Čl. VII

Předseda Poslanecké sněmovny se zmocňuje, aby ve Sbírce zákonů České republiky vyhlásil úplné znění zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, jak vyplývá z pozdějších předpisů.

Čl. VIII

Zrušuje se § 54a zákona České národní rady č. 54/1990 Sb., o volbách do České národní rady, ve znění zákona České národní rady č. 94/1992 Sb.

Čl. IX

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1994.

Uhde v. r.

Havel v. r.

Klaus v. r.

Příloha

**VÝŠE ROČNÍHO STÁLÉHO PŘÍSPĚVKU A PŘÍSPĚVKU
NA MANDÁT V POSLANECKÉ SNĚMOVNĚ
PRO STRANY A HNUTÍ PODLE ČL. VI ODS. 4 V TIS. KČ**

Název strany a hnutí	roční stálý příspěvek	roční příspěvek na mandát v PS	roční příspěvek na činnost celkem
Česká strana sociálně demokratická	5.000	9.000	14.000
Českomoravská strana středu	5.000	4.500	9.500
Komunistická strana Čech a Moravy	1.470	5.000	6.470
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová	5.000	7.500	12.500
Křesťansko demokratická strana	667	5.000	5.667
Levý blok	3.380	11.500	14.880
Liberálně sociální unie	1.250	500	1.750
Liberální strana národně sociální	1.250	2.500	3.750
Občanská demokratická aliance	5.000	7.500	12.500
Občanská demokratická strana	4.333	32.500	36.833
Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa	5.000	4.000	9.000
Strana demokratické levice	150	500	650
Strana zelených	1.250	1.500	2.750
Zemědělská strana	1.250	2.500	3.750
Svobodní demokraté - Občanské hnutí	3.336		3.336
Hnutí důchodců za životní jistoty	2.557		2.557
Strana podnikatelů, živnostníků a rolníků České republiky	2.035		2.035
Klub angažovaných nestraníků	1.178		1.178